DKS Sjønstå – Fra gammel til ny tid

Lærerveiledning

Nordlandsmuseet

KJÆRE LÆRER!

I samarbeid med Fauske kommune ønsker Nordlandsmuseet deg og dine elever velkommen til å være med på en annerledes skoledag på Sjønstå.

"Sjønstå - fra gammel til ny tid" er et annerledes skoleprosjekt tilrettelagt for 8. trinn, og er en del av Den kulturelle skolesekken. Her har vi satt sammen opplevelse og deltakelse, med faglig forankring.

Temaer i formidlingen

I tillegg til fokus på den lokale historien, har vi tre hovedtemaer som vi arbeider med. Det er industrialisering, transport og kulturminner.

Våre målsetninger:

- At elevene blir kjent med sin nære historie
- At elevene får et lokalt perspektiv på industrialisering
- At elevene blir kjent med gamle og nyere kulturminner som er omkring oss
- At elevene forstår verdien og nytten av å ta vare på kulturminner

Prosjektet:

Prosjektet er utviklet med støtte fra Fauske Kommune, og Nordland fylkeskommune gjennom Den kulturelle skolesekken

Prosjektutvikler:

Tove Mette Mæland, Nordlandsmuseet

Sjønstå – fra gammel til ny tid

I samarbeid med flere aktører ønsker Nordlandsmuseet å tilby en opplevelsesrik skoledag, der natur, kultur og industrialisering går hånd i hånd.

Sjønstå er idag et sted der tiden nesten har stått stille. Det blir et besøk på Sjønstå gård, en perle av et kulturminne, som bærer på en over 300 år gammel gårdshistorie. Vi ser også spor etter et samfunn der industrien i Sulitjelma var med på å skape grunnlaget for liv og røre. Ved å ta utgangspunkt i de kulturminnene vi har omkring oss skal vi bygge en helhetlig historie.

Vi ønsker med dette å sette fokus på kultuminner, og gjøre elevene oppmerksomme på kulturminnenes betydning og verdi for vår forståelse av vår historie og vårt samfunn.

Praktisk informasjon:

Varighet: 4 klokketimer

Mat og drikke: Det er lagt opp en lunsjpause der det blir mulighet for grilling dersom været tillater det. Hvis ikke, ta med en solid matpakke. HUSK DRIKKE!

Klær og sko: Ta med godt med varme klær. Vi skal være mye ute, og det kan være både kaldt og vått. Bruk solid/varmt skotøy.

Tilrettelegging: Vi ønsker at skolene tar kontakt med oss dersom dere mener det vil være nødvendig å ta spesielle hensyn til enkelte elever. Her kan det være nyttig å vite at vi skal bevege oss i ulendt terreng. Får vi beskjed på forhånd, skal vi gjøre vårt ytterste for at alle skal få en hyggelig dag sammen med oss.

Elevgruppa: Det forventes at lærerne, og de andre voksne som følger elevene, tar det vanlige ansvaret for elevene gjennom hele dagen.

Gruppearbeid: I løpet av dagen vil det også legges opp til en økt med gruppearbeid. Det vil være lærerens oppgave å dele elevene inn i grupper på 3-4 elever pr. gruppe. Hvis det er ønskelig, kan dere dele inn gruppene på forhånd.

Oppmøteplan
Dette skoletilbudet er lagt til månedsskiftet mai/juni. Plan for oppmøte for den enkelte klasse, samt informasjon om tilbudet legges ut på http://fauske.ksys.no/

Transport
Dks-koordinator er ansvarlig for å ordne/avtale skyss.

Timeplan for dagen
Programmet på Sjønstå vil vare fra kl. 09.35 - 13.30
Skyss til og fra Sjønstå kommer i tillegg.

09.00	Skyss fra skole til Sjønstå se http://fauske.ksys.no/
09.30	Velkommen og oppmøte ved avkjørselen ned til Sjønstå (krysset ved hovedveien)
09.45	Tur langs den gamle fjellveien ned til Sjønstå
10.50	Gr 1 Omvisning Sjønstå Gård Gr 2 Kulturminnejakt
11.15	Lunsj
11.55	Gr 2 Omvisning Sjønstå Gård Gr 1 Kulturminnejakt
12.20	Vi ser filmen "Veg til Sulitjelma"
12.50	Gjennomgang gruppeoppgavene
13.10	Elevene går opp krysset ved hovedveien
13.30	Elevene tar buss tilbake til skolen

NB! Tidsplanen er veiledende.
Det viktigste er OPPSTART - LUNSJ - AVSLUTNING

Foto forside:
Øverst: Sjønstå Gård
Nederst: Elever på broa - Ernst Furuhatt, Nordlandsmuseet

Foto s. 3:
Skoleelever Fauske kommune

Sort/hvitt foto:
Nordlandsmuseets fotosamling

Kunnskapsbanken:
Digitalt museum - den gamle malmveien: https://digitaltmuseum.no/021095500397/den-gamle-malmveien
www.riksantikvaren.no
www.salten.com/sulitjelma

Litteratur:
Thor Bjerke: "*Sulitjelmabanen*" (2. oppl. Lillehammer 1992)
Bjørg Evjen: "*Fra kobbereventyr til marmorby*" (Tromsø 2004)
G. Berg m.fl.(red.): "Gamle Sulitjelmabilder" (Bodø 1987)
S. Myhr, B. Gjefsen: "Jakten på det røde gull" (Tangen 2005)
W. Spjelkavil, T. D. Storholm: "I gruva med Gunnar og Kristin" ISBN 978-82-997581-0-9
Fauskebøkene

Forarbeid omkring temaet

Kulturminne, industrialisering og transport

Dess bedre forberedt elevene er, dess større utbytte får elevene på turen. For oss er det viktig at dere har gått gjennom og gjort elevene kjente med overnevnte begreper.

Sjønstå og Sulitjelma

Det er nå ca. 20 år siden gruvedriften i Sulitjelma ble lagt ned for godt, og det er da ikke sikkert at dagens skoleelever har hørt om industrieventyret som en gang var. For oss er det viktig at alle elevene har hørt om Sjønstå og Sulitjelma i forkant.

La elevene arbeide i grupper på 2-3 elever, med oppslagsverk og internett, der de får i oppgave å finne informasjon om stedets historie, befolkningsutvikling og ressursutnyttelse. La elevene forberede en kort skriftlig oversikt over stedets utvikling de siste 100 år.

La elevene få som hjemmeoppgave å snakke med folk i sitt nærmiljø om Sjønstå og Sulitjelma. Snakk så om dette som tema på skolen.

Forslag til videre arbeid med temaet

Samfunnsfag / historie / foredrag / Den industrielle revolusjon
Nordlandsmuseet har mulighet å tilby skolen et foredrag der vi sammenligner industraliseringen i Europa med industraliseringen i Sulitjelma.

Ta kontakt for nærmere avtale.

Kontaktinformasjon:

Tove Mette Mæland
Tlf: 907 22 126
E-post: tove.mette.maeland@nordlandsmuseet.no

Norsk

La elevene få skrive en novelle eller et essay omkring temaet, der de gjør seg noen forestillinger om hvordan det måtte ha vært å leve og bo på Sjønstå.

Kontaktinformasjon:

Eirin Edvardsen
Formidler, avd. Midt
Telefon: 904 17 956
Sentralbord: 75 50 35 00
eirin.edvardsen@nordlandsmuseet.no

FAUSKE KOMMUNE

Fauske bygdetun